

Hyvinvointitiedon klinikka

TEAvisari: kouluttajan materiaali

TEAVIISARI LYHYESTI? (Dia 2)

- **Avoin ja maksuton kuntakohtaisen tiedon lähde**, josta löytyy tietoa kaikista Manner-Suomen kunnista.
  - **Tietoa kunnan, alueen ja koulun/oppilaitoksen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnasta ja resursseista.** Tiedot eivät kuvaa väestön tai yksilöiden terveyden ja hyvinvoinnin tilaa kuten pääasiassa kaikki muut THL:n tietotuotteet.
  - **Tiedot kuvaavat edistävää ja ehkäisevää työtä**, eli miten voimme edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä? Yhteistyössä tarvitaan monia eri toimijoita mm. järjestöyhteistyötä. Kunnalla on edelleen merkittävä rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.
  - **Työkalu on kehitetty mm. poikkihallinnollisen toiminnan arvioinnin, kehittämisen ja johtamisen tueksi.** Työkalu on kehitetty tukemaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön pitkäjänteistä kehittämistä.
  - **Tietoa päätöksentekoon visuaalisessa muodossa.** Infografiikkaa tarvitaan esim. keskustelun avauksiin, esityksiin ja puheenvuoroihin ja kuvia ja taulukoita voi poimia TEAvisarista. Tulokset ovat myös pisteytetty ja esitetään liikennevaloista tutuilla väreillä.
  - **Kunnan toiminnalla voidaan vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen!** Tämä on varmasti tärkein sivun kohdista. Vaikka ehkäisevän työn vaikutuksia tai kustannusvaikutuksia on vaikeaa todentaa kunnan arkityössä, tutkimustiedon perusteella yhteisön terveydenedistämiseksi (TEA) on vaikutuksia kuntalaiset terveyteen ja hyvinvointiin. Alla lyhyesti lisätietoa kahdesta tutkimuksesta, joissa on yhdistetty eri aineistoja.
1. Nummela ym. (2014) ovat todenneet liikunnan prosessi-indikaattoreiden kokonaispisteiden olleen yhteydessä kuntalaisten liikunta-aktiivisuuteen yksilötason tekijöiden huomioimisen jälkeenkin. Tutkimuksessa verrattiin aktiivisesti kuntoliikuntaa harrastavia niihin, jotka harrastivat kevyttä liikuntaa tai eivät juuri lainkaan rasittaneet itseään ruumiillisesti. Taustamuuttujina käytettiin yksilötason selittäjinä sukupuolta, ikää, siviilisäätystä, koulutusvuosien määrää, kokemusta menojen kattamisesta, koettua terveyttä ja tilastollista kuntaryhmitystä. Näiden taustatekijöiden vakioimisen jälkeen myös kunnan aktiivinen toiminta liikunnan edistämiseksi oli yhteydessä kuntoliikunnan harrastamiseen.
  2. Toisessa tutkimuksessa selvitettiin koulun tupakkapolitiikan merkitystä koululaisten tupakointiin kouluaikana koulun läheisyydessä (Saaristo ym. 2014). Tulosten mukaan niissä kouluissa, joissa koulu dokumentoi todetut tupakointitapaukset koulun alueella, tiedotti näistä käytännöistä ja teki yhteenvedon tupakointitapauksista, oppilaat tupakoivat harvemmin kuin niissä kouluissa, joissa tupakointiin puuttumisen käytännöt eivät olleet yhtä aktiivisia. Tutkimuksen mukaan koulu voi omalla toiminnallaan huolehtia siitä, että koulu ei ole se toimintaympäristö, jossa tupakointia kokeillaan ensimmäisen kerran esimerkiksi sosiaalisen paineen vuoksi.

TIETOA ERI TOIMIALOILTA (Dia 3)

- **Tiedot kattavat seitsemän kokonaisuutta.** Eli tietoja voi tarkastella tällä hetkellä yhteensä seitsemältä kunnan eri toimialalla, kuten kunnan strategisesta johtamisesta, perusopetuksesta, liikunnasta, lukioista, ammatillisista oppilaitoksista sekä kulttuurista.
- Tietoja ei ole kaikilta toimialoilta, mutta kuitenkin seitsemästä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta keskeisestä kokonaisuudesta. (kuva)

TIETOJEN PÄIVITYS KAKSI KERTAA VUODESSA (Dia 4)

- TEAviisarin-tiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja syksyllä.

Toimialakohtaisesti eli kokonaisuuksittain tiedot päivitetään siis säännöllisesti kahden vuoden välein. Tiedonkeruu osoitetaan aina kyseisen kokonaisuuden johtavalle viranhaltijalle kunnassa. Lisäksi tämän yhdyshenkilön on koottava yhteen tietoja muilta viranhaltijoilta ja keskusteltava tilanteesta. Lomaketta kannattaa käsitellä kyseisen toimialan johtoryhmän tai työryhmän kanssa yhdessä. Esimerkiksi koulujen rehtorit toimittavat tiedot yhteistyössä koulun oppilashuoltoryhmän kanssa. Tiedot kootaan suoraan kunnista ja kouluista, mutta tietoja poimitaan myös saatavilla olevista kansallisista tietolähteistä jne.

Säännöllinen tietojen keruun ja päivityksen sykli: Tiedonkeruiden sykli on vakiintunut ja parittomina ja parillisina vuosina toistuvat säännöllisesti tiettyjen kokonaisuuksien tiedonkeruut ja päivitykset TEAviisariin.

MITÄ HYÖTYÄ TEAVIISARISTA? (Dia 5)

Kerrotko itse? Eli miten olet käyttänyt työkalua ja hyödyntänyt tietoa omassa työssäsi?

- TEAviisari antaa **kokonaiskuvan** kunnan toiminnasta ja tilanteesta nopeasti. Yhdessä visuaalisessa näkymässä näet tilanteen seitsemällä eri toimialalla ja klikkaamalla näet tarkemmat tiedot.
- Työkalun avulla voit **tehdä näkyväksi** ehkäisevää ja edistävää työtä. Usein tarvitaan yhteistä ymmärrystä siitä, mitä ehkäisevään työhön kuuluu ja minkälaisia toimintaedellytyksiä laadukas hyte-työ vaatii?
- Tietojen sekä jo tiedonkeruuvaiheen avulla voi nostaa asioita yhteiseen keskusteluun ja avata erilaisia näkökulmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.
- Keskeisin tavoite on, että TEA-tietoa voidaan soveltaa käytäntöön ja niistä on hyötyä eri toimijoille. Oman toiminnan säännöllistä arviointia ja jäsentämistä pidetään monessa kunnassa erittäin hyödyllisenä ja palkitsevana.
- **Keskeisten vahvuuksien tunnistaminen** ja niiden esille nostamista ei saa unohtaa esim. viestintää jne. Toiminnan **vahvuuksista** kannattaa pitää myös kiinni jatkossa.

- Työkalu auttaa tunnistamaan kunnan tai koulun **kehittämiskohteita ja määrittelemään toimenpiteitä. Niistä** sopimiseen kannattaa varata aikaa, juuri siinä kohdassa kun se on ajankohtaista. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta voi seurata TEAviisarin avulla säännöllisesti, ja pitkällä aikavälillä.
- Oman kunnan tilanteesta (vahvuudet ja kehittämiskohteet) voi tehdä helposti yhteenvedon ja poimia konkreettiset kehittämiskohteet. Lisäksi voi tehdä vertailua ja valita niin monta kuntaa mukaan vertailuun kuin haluaa. Tietoja voi myös verrata alueen ja koko maan keskimääräiseen tilanteeseen.

Esitysten tekeminen eli tietojen siirtäminen PowerPoint-muotoon onnistuu mukavasti.

KETKÄ KÄYTTÄVÄT TEAVIISARIA? (Dia 6)

Tavoitteena on, että tiedoista on hyötyä kunnissa ja kouluissa toteutettavan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa.

Palvelun käyttötietoa ja tiedon hyödyntämistä seurataan THL:ssä säännöllisesti. Käyttäjien määrä on kasvanut palvelun julkaisusta asti eli vuodesta 2015. Edelleen tietojen hyödyntämisessä osana kuntien vuosittaista toiminnan suunnittelua ja seurantaa on paljon kehittämispotentiaalia.

Työkalun avulla halutaan motivoida ja kannustaa eri toimialojen asiantuntijoita hyödyntämään kiinnostumaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavia tietoja ja raportoimaan niistä mm. valtuustolle ja hyvinvointikertomus- ja suunnitelmassa. Palvelu on kaikille avoin eikä käyttäjätunnuksia tarvita.

NÄIN HAET TIETOA (Dia 7)

TEAviisari on käyttäjäpalautteiden mukaan varsin helppokäyttöinen. Parhaiten työkalu tulee tutuksi käyttämällä ja kokeilemalla. Jokaisen indikaattorin tarkemmat lähdetiedot esim. alkuperäinen kysymyksen ja vastauksen

pisteytys löytyy tulosten alimmalta tasolta klikkaamalla -painiketta.

Tulokset - näkymässä voi tutustua yhteenvedoon ja tehdä toimenpide-ehdotuksia tietojen avulla. Lisäksi näkymässä voi tehdä vertailuja kuntien kesken (aluevertailu) ja seurata kehitystä (vuosivertailu).

TOP 10-näkymä antaa nopean yhteenvedon keskeisimmistä vahvuuksista ja kehittämiskohteista koko maan tilanteeseen verrattuna.

Kartta- ja indikaattorihaku -näkymästä voi hakea indikaattoreita sanahaulilla tai pudotusvalikosta.

Käyttäjälle-näkymästä löytyy kaikki julkaisut ja tiedonkeruisiin liittyvät materiaalit esimerkiksi mallilomakkeet, kysymyskohtaiset perusjakaumataulukot ja muuttujaluettelot.

KOKEMUKSIA ERI TOIMIALOILTA? (Dia 8)

Tässä poiminnat palautteista suoraan asiakkailta. Eli lyhyt lainaus kunnanjohtajalta, liikuntatoimenjohtajalta ja koulun rehtorilta.

LUE KÄYTTÄJÄTARINA VERKKOSIVUILTA (Dia 9)

TEAvisarin verkkosivulla voi tutustua tarkemmin Nokian kaupungin kokemuksiin tietojen hyödyntämisestä. Kuvaus on tehty hyvinvointikoordinaattorin näkökulmasta ja se havainnollistaa hienosti etenemisen tietojen hyödyntämisessä: Mistä aloitettiin? Miten edettiin? Mikä on tilanne tällä hetkellä?

[Lue esimerkki Nokian Kaupungista.](#)

Saatavilla verkko-osoitteessa: <https://www.teaviisari.fi/teaviisari/fi/Kayttajakokemuksia>

OTA TIETO KÄYTTÖÖN JA KOKEILE (Dia 10)

Tyypillisesti uusi käyttäjä tutustuu ja hakee ideoita omaan työhönsä. Edistyneet käyttäjät tekevät ja esittelevät yhteenvedon oman kunnan tilanteesta ja päättävät konkreettisista toimenpiteistä.

Vinkki: Verkkosivuilta (youtube) löytyy lyhyt ohjevideo työkalun peruskäytöstä (kesto 3:53):

<https://www.youtube.com/watch?v=azOn2rF2VYo>

Vinkki: Verkkosivuilta (youtube) ohjevideo: Miten teen vertailuja? (kesto 1:54)

<https://www.youtube.com/embed/Lbayo9aRZpo?rel=0>

Tehtävä:

1. Avaa www.teaviisari.fi
2. Valitse yksi kunta.
3. Valitse yksi toimiala.
4. Tutustu yhteenvedon tilanteesta esim. Tulokset-näkymässä.
5. Tunnista keskeiset vahvuudet ja kehittämistarpeet.
6. Onko toimenpide-ehdotuksia? Valitse kaksi ja tutustu niihin tarkemmin.
7. Klikkaa PowerPoint – esitys ja muokkaa sitä tarpeidesi mukaan (omat logot jne.)

TIEDOLLA JOHTAMINEN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISESSÄ - VERKKOKOULU (DIA 11)

- Johtajille, esittelijöille ja valmistelijoille suunnattu palvelu, joka vahvistaa tiedolla johtamisen ja tiedon hyödyntämisen taitoja sekä tarjoaa käytännön esimerkkejä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä osana kuntajohtamista.
- Verkkokoulu sisältää oppimisen tueksi tehtäviä ja videoita. Voit tulostaa verkkokoulun suorittamisesta itsellesi todistuksen.
- Verkkokoulun suorittamiseen menee aikaa n. tunti
- THL:n verkkokoulut löytyvät osoitteesta: <https://verkkokoulut.thl.fi/>

LISÄTIETOA (Dia 12)

TEAvisari-ryhmän tavoittaa parhaiten sähköpostitse: [teaviisari\(a\)thl.fi](mailto:teaviisari(a)thl.fi)

Annamme mielellämme lisätietoa ja vastaamme kysymyksiin!

[www.teaviisari.fihttps://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tieto-ja-toimintamallit/tiedonhyodyntamisen-koulutukset](https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tieto-ja-toimintamallit/tiedonhyodyntamisen-koulutukset)

Lue lisää Tiedä ja toimi-kortista: [Tietojen hyödyntämisen verkkokouluilla käytät tietoa tehokkaammin](#)

Viimeksi päivitetty: 11.11.2022